

Závěrečné stanovisko

s návrhem opatření k nápravě ve věci nezletilých dětí Č.

A - Závěry šetření

Ve zprávě o šetření ze dne 2. 7. 2015 jsem konstatovala, že se Úřad městské části Praha 14 dopustil pochybení spočívajících v tom, že:

- nepodpořil návrh otce na vydání předběžného opatření, které by upravilo jeho styk s dětmi každý týden, resp. ponechal v roce 2013 na úvaze soudu, zda umožní každotýdenní kontakt dětí s otcem;
- nevyvinul aktivitu směrem k soudu ve věci urychlení vyhotovení znaleckých posudků.

B - Vyjádření úřadu

Starosta městské části Praha 14 Bc. Radek Vondra ve svém vyjádření ke zprávě o šetření uvedl: „OSPOD si byl vědom skutečnosti, že je v každém případě v nejlepším zájmu dětí stýkat se s otcem každý týden, což ve svém návrhu uvedl. Ponechal pouze na úvaze soudu určení rozsahu styku otce s dětmi v druhém týdnu.“

Ke druhému pochybení se starosta městské části Praha 14 vyjádřil takto: „Sociální pracovnice pověřená vedením případu ... opakovaně upozorňovala předsedkyni senátu na lhůtu stanovenou k vypracování znaleckých posudků. Pravda však je, že se nikdy nejednalo o písemnou urgenci, ale pouze o ústní upozornění. OSPOD proto bude napříště předávat upozornění tohoto druhu i písemnou formou...“ Dále uvedl, že se domnívá, že OSPOD nemá možnost zamezit průtahům v soudních řízeních, že je zcela na uvážení soudu, jakým způsobem dohlíží na dodržování jím stanovených lhůt pro vypracování znaleckých posudků. Dodal: „Vycházíme také z toho, že soudce opatrovnického soudu si také musí být vědom, že jakékoliv průtahy v soudním řízení nejsou v zájmu nezletilých dětí ani jiného účastníka řízení.“ Na závěr starosta městské části Praha 14 uvedl, že případu dětí Č. byla věnována náležitá pozornost.

C - Závěrečné hodnocení

Pokud jde o procesní návrh kolizního opatrovníka ke styku otce s dětmi, formulace z přípisu ze dne 4. 11. 2013 zní: „Necháváme na úvaze soudu, zda bude akceptovat poslední dohodu rodičů, tj. od čtvrtka do neděle jeden týden a druhý týden jeden den s přespáním.“ Přijímám vysvětlení OSPOD, že svým návrhem ponechal na úvaze soudu, zda děti u otce v druhém týdnu přespí, a nikoliv zda se s ním setkají. Netrvám proto na svém závěru ve zprávě o šetření, že OSPOD ponechal na úvaze soudu, zda umožní otci kontakt s dětmi každý týden.

U druhého pochybení, které se týká nedostatečné aktivity OSPOD vůči soudu, trvám na svém závěru, že kolizní opatrovník nevyvinul aktivitu k urychlení vypracování znaleckých posudků. Blíže viz strana 6 zprávy o šetření. Starosta městské části Praha 14 uvedl, že sociální pracovnice telefonicky upozorňovala soudkyni, tomuto tvrzení však ve spisu neodpovídá žádný záznam.

Písemná urgence adresovaná soudci je opatření úřadu, které vítám, avšak nemohu ho považovat za dostatečné, a proto vydávám své závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě.

D - Opatření k nápravě

Starostovi městské části Praha 14 Bc. Radku Vondrovi navrhuji:

(A) Seznámit sociální pracovníky:

- S ustanovením § 164 a následujících zákona o soudech a soudcích,¹ které se týkají podávání **stížností na průtahy v soudním řízení**. Je třeba je seznámit i s tím, že předseda soudu na základě stížností, které směřují proti průtahům způsobeným soudními znalci, může podat podnět předsedovi krajského soudu, který vykonává správu znalců a posuzuje závažnost protiprávního jednání znalce.
- Nad rámec tohoto případu dávám ke zvážení, zda by bylo vhodné seznámit sociální pracovníky i s dalším úkonem, kterým mohou ovlivnit délku soudního řízení. Jedná se o **návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu** podle ustanovení § 174a zákona o soudech a soudcích.

K tomuto účelu zasílám informační leták *Veřejný ochránce práv a soudy*, z něhož se k postupu OSPOD jako kolizního opatrovníka vztahují body 4., 5., 6.

¹ zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)

a 9.2. Dále zasílám sborník *Veřejný ochránce práv a soudy*, v němž je podrobně popsána problematika stížností na soudní průtahy a návrhů na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Jedná se o kapitoly IV a IX.

- (B) Po poradě s pracovníky oddělení sociálně-právní ochrany dětí a s právníkem úřadu vytvořit **metodický pokyn**, podle kterého budou sociální pracovníci v roli kolizních opatrovníků postupovat vůči soudům, jestliže bude soudní řízení podle jejich názoru stíženo neodůvodněnými průtahy.
- Metodický pokyn by měl obsahovat informace o stížnosti na soudní průtahy podle § 164 a následujících zákona o soudech a soudcích.
 - Informace o možnosti podat návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu podle § 174a zákona o soudech a soudcích je již nad rámec případu dětí Č., ale přesto dávám ke zvážení, zda by metodický pokyn neměl zahrnovat i tuto další možnost, kterou má orgán sociálně-právní ochrany dětí v roli kolizního opatrovníka k dispozici.

Závěrečné stanovisko zasílám starostovi městské části Praha 14 Bc. Radku Vondrovi a žádám, aby mi v souladu se zákonem o veřejném ochránci práv sdělil, zda provedl, či přijal navržená opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska. Stanovisko zasílám také stěžovateli.

Pokud Úřad městské části Praha 14 nepřijme navržená opatření k nápravě nebo provedená opatření nebudu považovat za dostatečná, podle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím nadřízený úřad, případně mohu o svých zjištěních informovat veřejnost, včetně sdělení jmen osob oprávněných jednat jménem Úřadu městské části Praha 14.

Mgr. Anna Š a b a t o v á, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(stanovisko je opatřeno elektronickým podpisem)

² <http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/chcete-si-stezovat/zivotni-situace-problemy-a-jejich-reseni/soudy/>